

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Наталія СИЗОНЕНКО

30 серпня 2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА
(обов'язкова навчальна дисципліна)**

освітньо-професійна програма Політологія
спеціальність 052 Політологія
галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
освітній ступінь магістр
факультет обліку та фінансів

Полтава
2021 – 2022 н. р.

1.Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання 052ПОЛІТ_мд_2021
Загальна кількість годин -	120
Кількість кредитів –	4
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
Рік навчання (шифр курс)	1-й
Семестр	2-й
Лекції (годин)	16
Практичні (годин)	24
Самостійна робота (годин)	80
серед них індивідуальне завдання: контрольна робота (годин)	-
Форма семестрового контролю	екзамен

1. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Цикл дисциплін загальної та професійної підготовки: «Кратологія».

2. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у майбутніх фахівців системи знань макроекономічних механізмів та моделей, за допомогою яких держава здійснює свої функції щодо досягнення економічної стабілізації та забезпечення сталого економічного розвитку.

Основні завдання навчальної дисципліни: набуття вміння оперувати системними знаннями щодо основних показників, чинників і наслідків макроекономічного розвитку країни за ринкових умов; розуміння необхідності державного координування цього розвитку відповідно до цілей і пріоритетів відповідної макроекономічної політики; озброєння науковим інструментарієм макроекономічного аналізу для самостійного дослідження економічного простору країни і світу через призму макроекономічної теорії.

Компетентності:

загальні (ЗК):

ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК 09. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях..

фахові (спеціальні):

СК06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

СК07. Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультативні функції на національному та міжнародному рівні.

СК 08. Здатність до виконання професійних обов'язків в органах державної влади, місцевого самоврядування, політичних партіях та громадських організаціях.

Програмні результати навчання:

ПРН 05. Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог.

ПРН 06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

ПРН 07. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

ПРН 09. Надавати експертні й аналітичні консультації органам влади, політичним партіям, громадським організаціям.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, творчий, проблемно-пошуковий, використання життєвого досвіду, проектування професійних ситуацій, використання мультимедійних презентацій.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Державна політика: суть, предмет, цілі та інструменти

Державна політика, її визначеність, предмет, цілі і методи. Види державної політики. Можливості (і обмеження) макроекономічної політики, її відносна підпорядкованість комплексу заходів державної політики.

Тема 2. Політика забезпечення повної зайнятості

Ринок праці як об'єкт макроекономічного регулювання. Здійснення політики зайнятості. Формування величини зайнятості. Відтворення робочої сили як елемент макроекономічного механізму. Залежність процесів на ринку праці і змін обсягу сукупного попиту. Вплив на зайнятість інвестиційних процесів. Зовнішньоекономічна політика як чинник впливу на рівень зайнятості. Роль податкової системи.

Тема 3. Монетарна політика

Управління пропозицією грошей як основа монетарної політики. Аналітична форма балансу Національного банку і грошова база. Чисті міжнародні резерви та їх достатність. Чисті внутрішні активи Національного банку. Грошовий мультиплікатор як чинник грошової пропозиції. Зведений (консолідований) баланс банківської системи. Кінцева ефективність монетарної політики. Мультиплікатор монетарної політики.

Тема 4. Реалізація макрофінансової політики

Макрофінансова політика та її інструменти. Принципи макрофінансової політики. Інструменти фіскальної політики. Визначеність доходів. Структура доходної частини бюджетів, основні пропорції. Коефіцієнт еластичності податків, коефіцієнт динамічності податків. Чисті податки. Структура податкових надходжень.

Тема 5. Макроекономічна антиінфляційна політика

Антиінфляційна політика у трансформаційній економіці. Сутність та основні принципи антиінфляційної політики. Три правила проведення монетарної політики та контроль за інфляцією. Таргетування інфляції. Екзогенні змінні моделі цільового прогнозування інфляції. Грошова маса як інструмент досягнення цільової інфляції. Визначення темпів приросту грошової маси, які узгоджуються з цільовою інфляцією.

Тема 6. Зовнішньоекономічна діяльність

Управління платіжним балансом з урахуванням наслідків для монетарної та бюджетно-податкової сфери. Три покоління моделей кризи платіжного балансу: канонічна модель Кругмана, моделі спекулятивної атаки, моделі зовнішнього боргу з кількома рівновагами. Теоретичні концепції, що використовуються для коригування платіжного балансу.

Тема 7. Політика економічного зростання.

Вплив зовнішніх чинників на економічне зростання. Значення запасу капіталу для економічного зростання. Заощадження та інвестування. Модель Солоу. Теорія оптимального рівня заощадження. Стимулювання сукупного попиту як метод реалізації політики економічного зростання. Особливості застосування екзогенних теорій економічного зростання в практиці державного управління економічним розвитком.

Тема 8. Макроекономічна антикризова політика

Фінансова програма як багатосекторна система. Нефінансові та фінансові операції фінансової програми. Формалізована та цифрова матриця фінансових потоків. Знакова визначеність фінансових операцій. Міжсекторні потоки фінансових ресурсів. Балансова тотожність окремих секторів фінансової програми.

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	с	с.р.
Тема 1. Державна політика: суть, предмет, цілі та інструменти	14	2	2	10
Тема 2. Політика забезпечення повної зайнятості	14	2	2	10
Тема 3. Монетарна політика	14	2	2	10
Тема 4. Реалізація макрофінансової політики	14	2	2	10
Тема 5. Макроекономічна антиінфляційна політика	16	2	4	10
Тема 6. Зовнішньоекономічна діяльність	16	2	4	10
Тема 7. Політика економічного зростання	16	2	4	10
Тема 8. Макроекономічна антикризова політика	16	2	4	10
Усього годин	120	16	24	80

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Державна політика: суть, предмет, цілі та інструменти	2
2	Тема 2. Політика забезпечення повної зайнятості	2
3	Тема 3. Монетарна політика	2
4	Тема 4. Реалізація макрофінансової політики	2
5	Тема 5. Макроекономічна антиінфляційна політика	4
6	Тема 6. Зовнішньоекономічна діяльність	4
7	Тема 7. Політика економічного зростання	4
8	Тема 8. Макроекономічна антикризова політика	4
9	Разом	24

6. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Державна політика: суть, предмет, цілі та інструменти	10
2	Тема 2. Політика забезпечення повної зайнятості	10
3	Тема 3. Монетарна політика	10
4	Тема 4. Реалізація макрофінансової політики	10
5	Тема 5. Макроекономічна антиінфляційна політика	10
6	Тема 6. Зовнішньоекономічна діяльність	10
7	Тема 7. Політика економічного зростання	10
8	Тема 8. Макроекономічна антикризова політика	10
9	Разом	80

8. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю
ПРН 05. Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог.	Опитування, виконання навчальних завдань, виконання завдань самостійної роботи, написання реферату, екзамен.
ПРН 06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.	Опитування, виконання навчальних завдань, виконання завдань самостійної роботи, написання реферату, екзамен.
ПРН 07. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.	Опитування, виконання навчальних завдань, виконання завдань самостійної роботи, написання реферату, екзамен.
ПРН 09. Надавати експертні й аналітичні консультації органам влади, політичним партіям, громадським організаціям.	Опитування, виконання навчальних завдань, виконання завдань самостійної роботи, написання реферату, екзамен.

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти 052ПОЛІТ_мд_2021

№ з/п	Назва теми	Програмні результати навчання				Разом
		ПРН 05	ПРН 06	ПРН 07	ПРН 09	
1.	Тема 1. Державна політика: суть, предмет, цілі та інструменти	+	+	+	+	4
2.	Тема 2. Політика забезпечення повної зайнятості	+	+	+	+	4
3.	Тема 3. Монетарна політика	+	+	+	+	4
4.	Тема 4. Реалізація макрофінансової політики	+	+	+	+	4
5.	Тема 5. Макроекономічна антиінфляційна політика	+	+	+	+	4
6.	Тема 6. Зовнішньоекономічна діяльність	+	+	+	+	4
7.	Тема 7. Політика економічного зростання	+	+	+	+	4
8.	Тема 8. Макроекономічна антикризова політика	+	+	+	+	4
Разом		8	8	8	8	32
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %		25	25	25	25	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %		15	15	15	15	60

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

**Критерії успішного опанування програмних результатів навчання
для здобувачів вищої освіти**

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Пороговий рівень оцінок, балів	
		максимальний	мінімальний
ПРН 05	25	25	15
ПРН 06	25	25	15
ПРН 07	25	25	15
ПРН 09	25	25	15
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

**9. Форми контролю результатів навчання
для здобувачів вищої освіти 052ПОЛІТ_мд_2021**

Програмні результати навчання	Форми контролю										Разом	
	Опитування		Виконання навчальних завдань		Виконання завдань самостійної роботи		Написання реферату		Екзамен		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів		
ПРН 05	3	5	3	6	5	8	1	1	3	5	15	25
ПРН 06	3	5	3	5	5	8	1	2	3	5	15	25
ПРН 07	3	5	3	5	5	8	1	2	3	5	15	25
ПРН 09	3	6	3	5	5	8	1	1	3	5	15	25
Разом	12	21	12	21	20	32	4	6	12	20	60	100

Формами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є:

- опитування;
- виконання навчальних завдань;
- виконання завдань самостійної роботи;
- написання реферату.

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом є: екзамен.

**10. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
для здобувачів вищої освіти 052ПОЛІТ_мд_2021**

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування	Виконання навчальних завдань на семінарських заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Написання реферату	Екзамен	
Тема 1. Державна політика: суть, предмет, цілі та інструменти	3	3	4	-	-	10
Тема 2. Політика забезпечення повної зайнятості	3	3	4	-	-	10
Тема 3. Монетарна політика	3	3	4	-	-	10
Тема 4. Реалізація макрофінансової політики	3	3	4	-	-	10
Тема 5. Макроекономічна антиінфляційна політика	3	3	4	-	-	10
Тема 6. Зовнішньоекономічна діяльність	3	3	4	-	-	10
Тема 7. Політика економічного зростання	3	3	4	-	-	10
Тема 8. Макроекономічна антикризова політика	-	-	4	6	-	10
Екзамен					20	20
Разом	21	21	32	6	20	100

**Шкала та критерії оцінювання опитування на семінарських заняттях
для здобувачів вищої освіти 052ПОЛІТ_мд_2021**

Тип / опис завдання	Критерії оцінювання
3 бали × 7 опитувань Завдання передбачає перевірку теоретичного матеріалу, ключових понять теми.	<p>3 – студент якісно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі й всебічні знання з теми, чітко усвідомлює основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, висловлює своє ставлення до тих чи тих проблем, на високому рівні володіє державною мовою, має цілком сформовані навички професійної комунікації;</p> <p>2 – студент добре засвоїв теоретичний матеріал, викладає його аргументовано, висвітлює основні положення з першоджерел та рекомендованої літератури; висловлює свої міркування з приводу тих чи тих проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу матеріалу;</p> <p>1 – студент поверхнево висвітлює проблему, монологічне мовлення є фрагментарним, лексика та граматична будова висловлювання потребують збагачення й урізноманітнення;</p> <p>0 – студент не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі,</p>

	відсутнє наукове мислення, практичні навички та навички професійної комунікації не сформовані.
--	--

**Шкала та критерії оцінювання виконання навчальних завдань
на семінарських заняттях для здобувачів вищої освіти 052ПОЛІТ_мд_2021**

Тип / опис завдання	Критерії оцінювання	
Виконання навчальних завдань практичного характеру. 3 бали × 7 завдань.	3	Усі практичні завдання виконано правильно, студент вільно використовує набуті теоретичні знання у процесі аналізу практичного матеріалу.
	1-2	Практичні завдання виконано частково або ж студент припускається певних помилок у процесі підготовки практичних завдань.
	0	Практичні завдання не виконано або ж виконано неправильно. Практичні навички не сформовані.

**Критерії та шкала оцінювання виконання завдань самостійної роботи для
здобувачів вищої освіти 052ПОЛІТ_мд_2021**

Тип / опис завдання	Критерії оцінювання
4 бали × 8 завдань	<p>4 бали – студент якісно засвоїв матеріал, уміє працювати самостійно, уміло застосовує набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань.</p> <p>3 бали – студент добре засвоїв матеріал, але допускає помилки; застосовує на достатньому рівні набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань та змістовно інтерпретує отримані результати; уміє працювати самостійно.</p> <p>2 бали – студент частково засвоїв матеріал, демонструє середній рівень знань у процесі розв’язання практичних завдань, уміє працювати самостійно.</p> <p>1 бал – має поверхневі теоретичні знання, демонструє низькі результати, студенту бракує теоретичних знань для розв’язання практичних завдань, не сформована навичка самостійно здобувати знання.</p>

**Шкала та критерії оцінювання виконання та захисту рефератів
для здобувачів вищої освіти 052ПОЛІТ_мд_2021**

6 балів × 1 реферат

Кількість балів	Критерії оцінювання
5-6	виконані всі вимоги до написання і захисту реферату; визначена проблема й обґрунтована її актуальність; зроблений аналіз різних поглядів на проблему науковців; сформульовані чіткі завдання дослідження; логічно викладена власна позиція; зміст реферату відповідає темі, що розкрита повністю; сформульовані висновки відповідно до завдань; витриманий обсяг реферату; дотримані вимоги до зовнішнього оформлення; самостійно проводить професійний пошук, оброблення та аналіз фактів, даних та інформації з різних первинних та вторинних джерел; дані правильні відповіді на додаткові питання; в процесі доповіді демонструє на високому рівні сформовані навички професійної комунікації.
3-4	основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені

	деякі недоліки; не обґрунтовано актуальність проблеми, висновки не чіткі; наявні певні неточності у викладенні матеріалу; вимоги щодо оформлення реферату дотримані; самостійно проводить професійний пошук, оброблення та аналіз фактів, даних та інформації з різних первинних та вторинних джерел; на додаткові питання дані неповні відповіді; здобувач вищої освіти в процесі доповіді демонструє на середньому рівні сформовані навички професійної комунікації.
1-2	є істотні відступи від вимог до реферування, зокрема: тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки в змісті реферату або при відповіді на додаткові питання; висновки відсутні; іноді проводить професійний пошук, оброблення та аналіз фактів, даних та інформації з різних первинних та вторинних джерел; демонструє на достатньому рівні сформовані навички професійної комунікації.
0	реферативна робота не виконана.

**Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти
052ПОЛІТ_мд_2021на екзамені**

Тип / опис завдання	Критерії оцінювання
<p>Теоретичні питання 7 балів × 2 питання</p>	<p>7 балів – студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал курсу; самостійно, з вичерпною повнотою розкриває питання; демонструє глибокі і всебічні знання, логічно будує відповідь, висловлює своє ставлення до розглянутих проблем; вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, логічно й обґрунтовано будувати висновки; використовує матеріали, що виносяться на самостійне опрацювання, має цілком сформовані навички професійної комунікації;</p> <p>5–6 балів – студент добре засвоїв теоретичний матеріал курсу, аргументовано викладає його; глибоко розкриває основний зміст навчального матеріалу, має цілком сформовані навички професійної комунікації, висловлює свої міркування з приводу тих чи тих проблем, але дає неповні визначення понять, допускає незначні порушення в послідовності викладення матеріалу та неточності при використанні наукових термінів, нечітко формулює висновки;</p> <p>3–4 бали – студент загалом засвоїв теоретичний матеріал курсу, але не повністю розкриває зміст питання, допускає деякі помилки, наводить прості приклади, плутає поняття, має частково сформовані навички професійної комунікації;</p> <p>1–2 бали – студент поверхнево засвоїв теоретичний матеріал курсу, фрагментарно розкриває зміст питання, допускає суттєві помилки, структура відповіді позбавлена чіткості, логічності, лексика та граматична будова висловлювання потребують збагачення й урізноманітнення;</p> <p>0 балів – студент не засвоїв навчальний матеріал теми, не знає основних визначень, понять; дає неправильну відповідь на екзаменаційне питання.</p>
<p>Практичне завдання. Риторичний аналіз тексту промови. 6 балів × 1 завдання</p>	<p>Риторичний аналіз тексту промови передбачає її характеристику за 9 пунктами плану.</p> <p>6 – студент чітко розкриває кожен з пунктів плану риторичного аналізу. Усі твердження аргументує прикладами з тексту промови.</p> <p>5 – студент чітко розкриває кожен з пунктів плану риторичного</p>

	аналізу, деякі з них не проілюстровані прикладами з тексту. 4 – студент розкриває повно лише 6-7 пунктів плану риторичного аналізу. Не всі з описаних тверджень характеризує прикладами з тексту. 3 – студент розкриває лише 5 пунктів плану риторичного аналізу. Не всі з описаних тверджень характеризує прикладами з тексту. 2 – студент висвітлює 3-4 пункти плану риторичного аналізу. Не всі з описаних тверджень характеризує прикладами з тексту. 1 – студент розкриває 1-2 пункти плану риторичного аналізу. 0 – завдання не виконано.
Максимальна кількість балів	20

11. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Баровська, А.В. Інституційне забезпечення державної комунікативної політики : досвід країн Європи аналітична доповідь; Інститут стратегічних досліджень. К.: НІСД, 2014. 72 с.
2. Браун М. П. Посібник з аналізу державної політики [пер. з англ.]. К. : Основи, 2000. 243 с.
3. Державна політика: підручник. / Ред. кол.: Ю.В. Ковбасюк (голова), К.О. Ващенко (заст. голови) [та ін.] ; Національна академія державного управління при Президентіві України. К. : НАДУ, 2014. 448 с.
4. Дунаєв І. В. Публічна регіональна економічна політика в Україні: формування механізмів модернізації. Харків : Магістр, 201 . 295 с.
5. Публічна політика : навч. посіб. / авт.кол : С.О. Телешун, С.В. Ситник, І.В. Рейтерович та ін. ; за заг.ред С.О. Телешуна, д-ра політ.н., проф. К., 2016. 340 с.
6. Публічна політика та управління : наук. розробка / авт. кол. : С. О. Телешун, О. Р. Титаренко, С. В. Ситник, С. І. Вировий. К. : НАДУ, 2010. 36 с.

Допоміжні

1. Громадянське суспільство та публічна політика / уклад. С. І. Вировий, О. Р. Титаренко, І.В. Рейтерович. К. : Вид-во НАДУ, 2009. 52 с.
2. Групи інтересів та політичні відносини в публічній політиці / уклад. І.В. Рейтерович. К. : НАДУ, 2009. 42 с.
3. Савченко А. Г. Макроекономічна політика: Навч. Посібник. К. : КНЕУ, 2011. 166 с.
4. Юрчишин В. Вплив глобалізації на прийняття державних рішень у сфері економіки: Навч. посіб. до дисципліни «Макроекономічна політика». Національна академія держ. управління при Президентіві України. К. : НАДУ, 2004. 331с.
5. Forecast for economic growth in OECD countries and Central and Eastern European countries. for the period 2000-2040: A Study prepared for the European Forecast Sector Outlook Study (EFSOS) / UN; Economic Commission for Europe; FAO. – New York; Geneva: UN, 2002. 52
6. UNCTAD. Business Guide to the Uruguay Round. ITC/UNCTAD/WTO, Geneva, 2001.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Google Scholar або Google Академія: пошукова система і некомерційна бібліометрична база даних, що індексує наукові публікації та наводить дані про їх цитування. URL: <https://scholar.google.com.ua/>.
2. Законодавство України . URL: <http://www.rada.kiev.ua;> <http://www.liga.kiev.ua;> <http://www.nau.kiev.ua;> <http://www.ukrpravo.kiev.com>
3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
4. Національна парламентська бібліотека України . URL: <http://www.nplu.kiev.ua>.

5. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень. URL: <http://www.usipr.kiev.ua/>
6. Сайт Українського центру політичного менеджменту. URL: <http://www.politik.org.ua/>
7. Сайт міжнародного центру перспективних досліджень. URL: <http://www.icps.kiev>.

